

Wouter Schelfhout, Els Tanghe & Wil Meeus

Lesgeven is de **MACS!**

Motiveren
Activeren
Coachen
Structureren

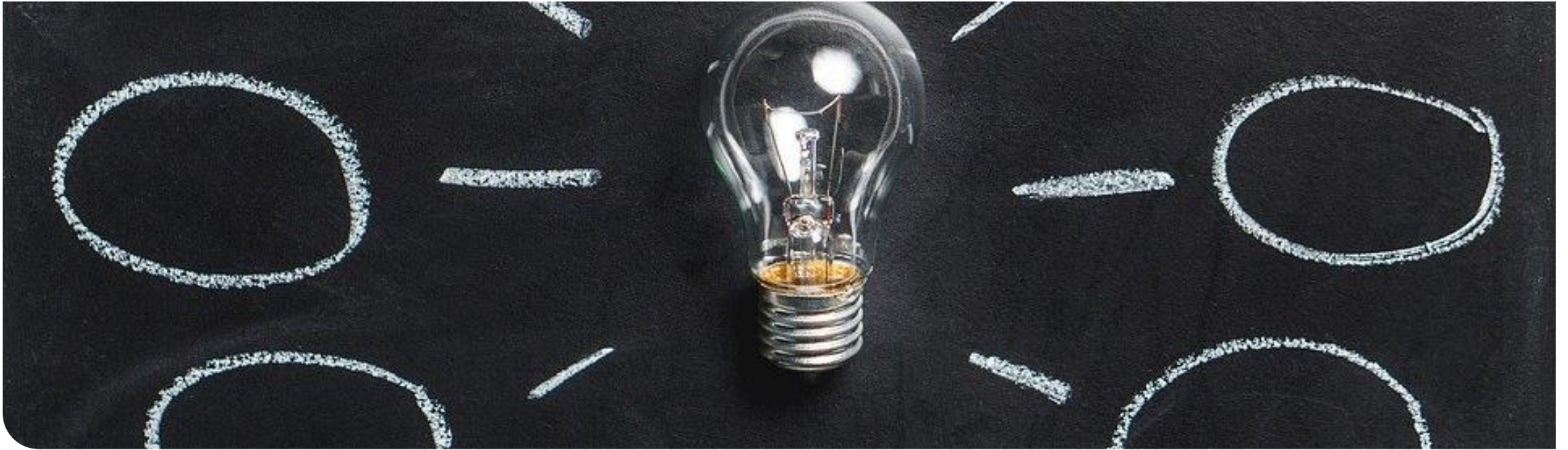
Werkvormen
voor activerend
hybride onderwijs

Activerend hybride onderwijs
smaakt!

Wouter Schelfhout & Els Tanghe

Hybride onderwijs?

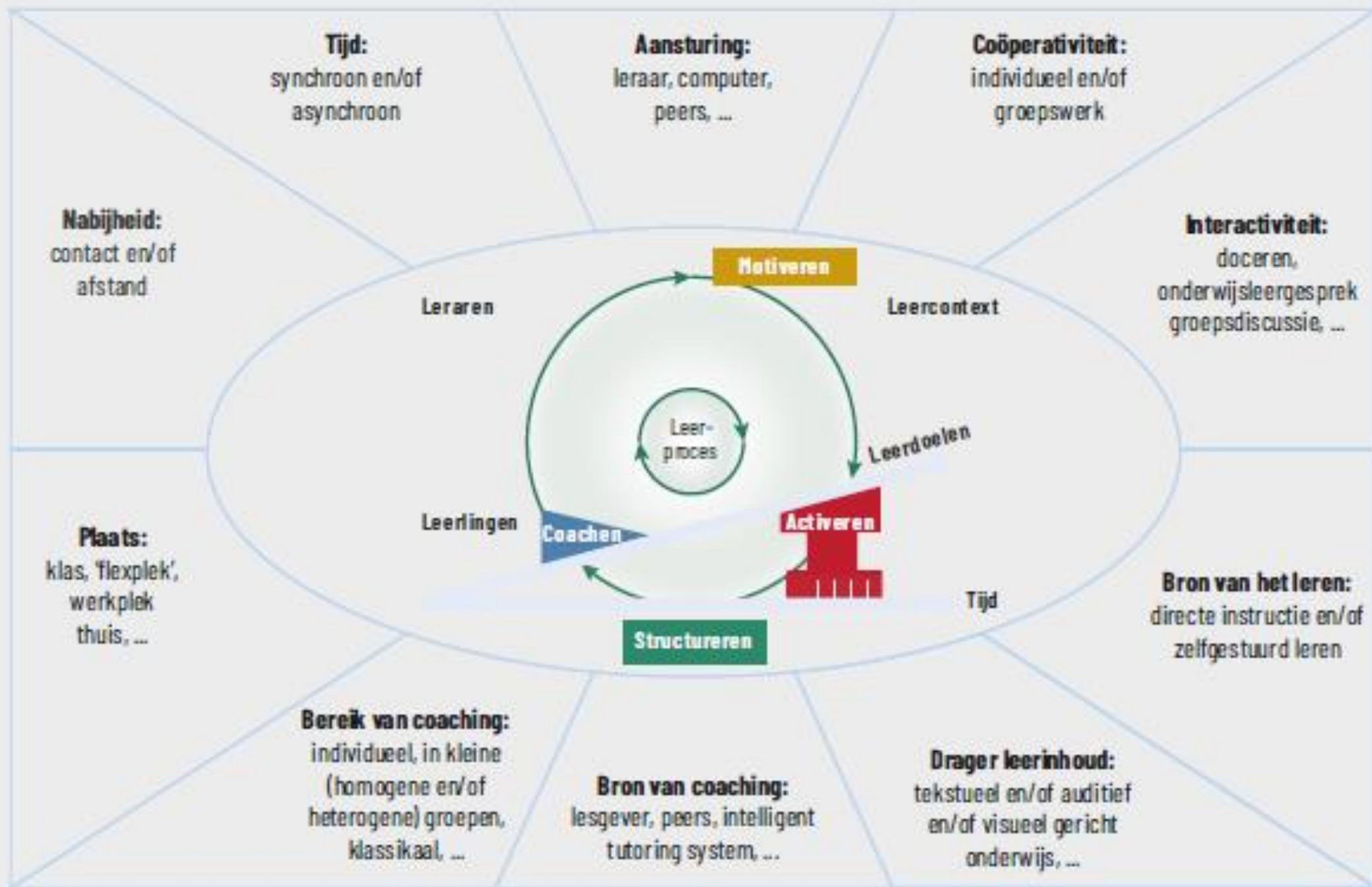
Hybride onderwijs

- Online, gecombineerd, gestreamd, blended, multimodaal, afstandsonderwijs...
- Diverse terminologie voor (min of meer) hetzelfde, of toch niet

Hybride onderwijs

Centraal staat de organisatie & aanpak:

- **Wat?**
- **Wie?**
- **Waar?**
- **Hoe?**

Hybride onderwijs = doordacht inzetten onderwijsmodi

Centraal = organisatie en aanpak:

- Doelen (wat?)
- Beginsituatie doelgroep (wie?)
- Context (waar?)
- Aanpak (hoe?)

**Hybride onderwijs als doelgerichte kruisbestuiving =
krachtig onderwijsaanpak**

MACS-denkkader voor (online) zelfgestuurd leren

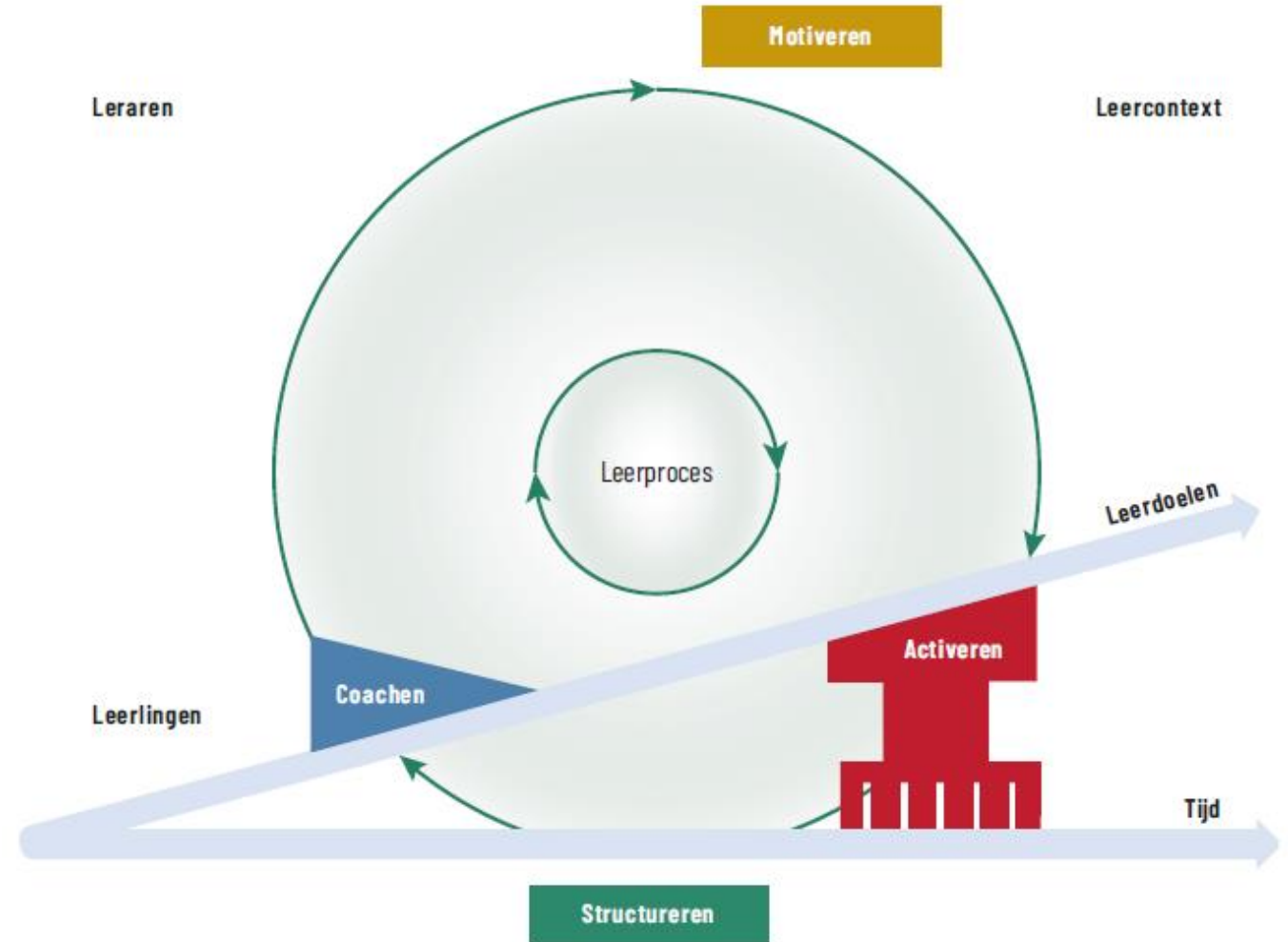
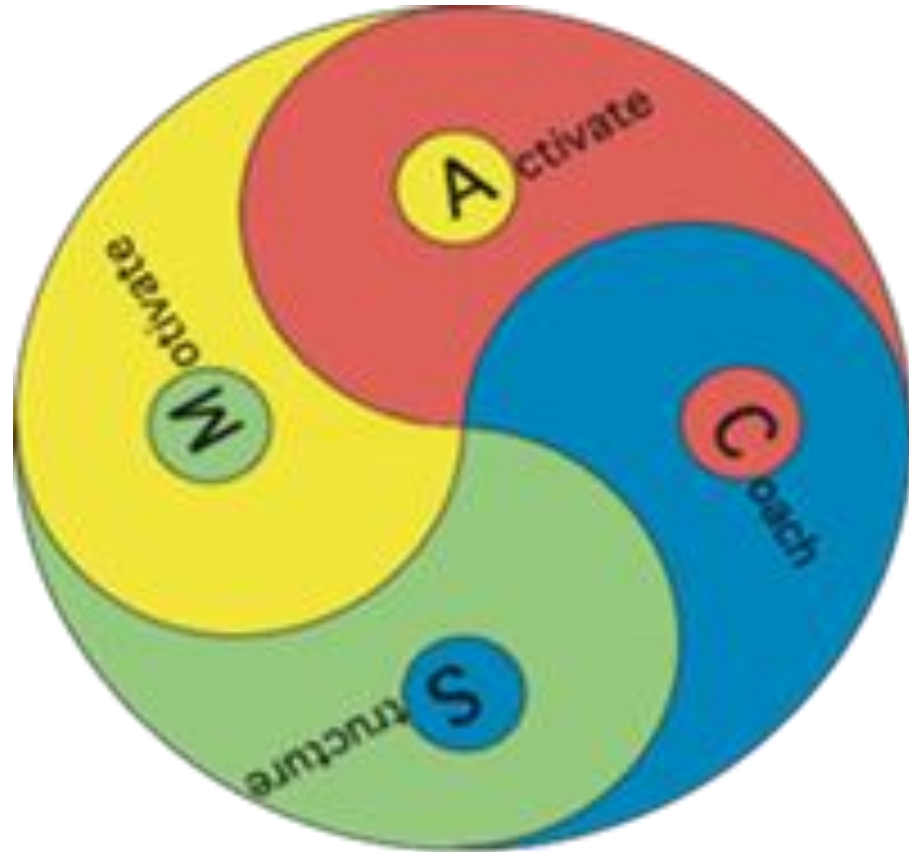
Online afstandsonderwijs integreren ?

- Alleszins: leren zelfgestuurd leren via wisselwerking tussen werkcolleges en opdrachten (afstand...) versterkt het leerproces > sowieso op inzetten
- Vanzelfsprekend in hoger onderwijs? >< gepast onderwijsdesign...

In dat design is er plaats voor online synchrone werkcolleges indien ...
kwaliteitsvoorwaarden bij (online) zelfgestuurd leren/afstandsonderwijs

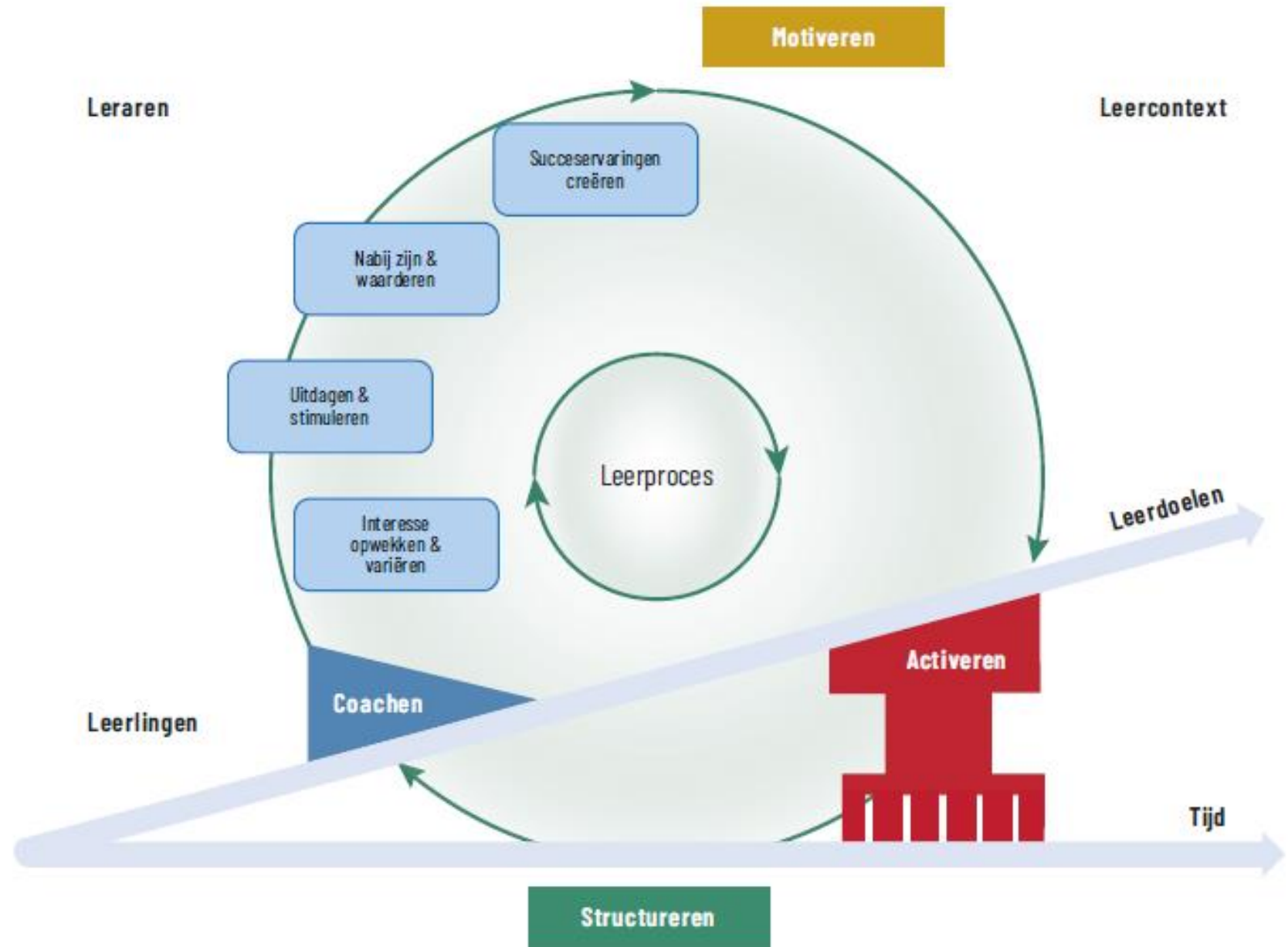
Leerpsychologie > Didactiek

Figuur 10. Dimensies van kwaliteitsvol lesgeven binnen een didactisch referentiekader

Motiveren

Figuur 11. Motiveren binnen het MACS-model

Interesse (blijven) opwekken en variëren

- aandacht opwekken, gelinkt aan voorkennis en leefwereld van studenten
- variëren in lesaanpak > steeds opnieuw 'aandacht vangen'
- ook **online** investeren in voorbeelden, casussen, bruikbaarheid in praktijk, toekomstperspectief, ...
- **digitale media** (YouTube, grafische animaties, ...) > extra mogelijkheden
- via **gamification en simulaties** intenser inspelen op interesse en spelplezier
- voldoende afwisselen: synchroon on campus en synchroon **online**, synchroon via werkcolleges en asynchroon via zelfstudie, opdrachten, online leerpaden, ...

Casus

- **“Twijfel: lesopnames voldoende om te verwerken?”**

Uitdagen en stimuleren

- **MAAR: Afwisseling zorgt nog niet voor diepgaande kennis**
  - **Opgewekte interesse > niet per se moeite doen, wel trigger**
  - **Alleszins: studenten willen autonoom gevoel van competentie verwerven in het gekozen domein**
  - **Daarom noodzakelijk: zorgen voor uitdagende zelfgestuurde opdrachten waarbij je als docent benadrukt dat je**
    - verwachtingen stelt
    - maar ook: het realiseren hiervan zal ondersteunen
- > ook online zeker niet enkel doceren, maar zorgen voor opdrachten**

Succeservaringen creëren en formatief evalueren

- Vergaande verantwoordelijkheid van de docent:
(hoge) verwachtingen > ook maximaal inzetten op ondersteuning leerproces
- Kansen geven tot verbeteren resultaten >< puur summatieve evaluatie
- Onderzoek naar **afstandsonderwijs**: wat vergeten...
  - bv. ook bij asynchrone verwerking thuis FB voorzien
  - bv. via digitale oplossleutels, online in kleine groepjes

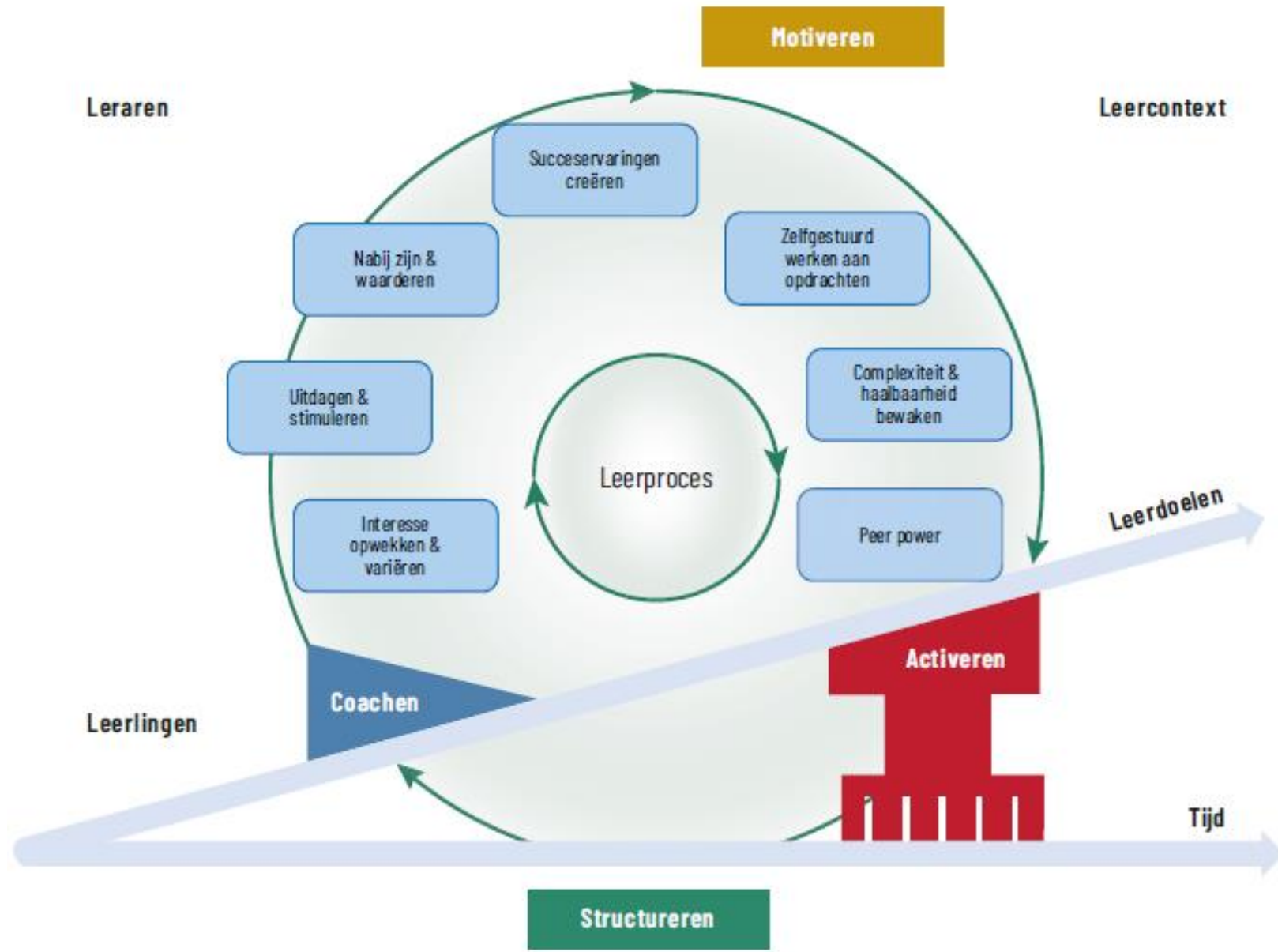
Nabij zijn en waarderen

- Onderzoek naar **afstandsonderwijs**: docenten die aanwezig waren voor hun studenten behaalden betere resultaten
- **online** lessen niet enkel richten op (doceren) leerinhouden
  - > ook inzetten op waarderende en ondersteunende interactie, oefeningen
- motiveren door als leraar **online sociaal aanwezig** te zijn

Casus

- **“Studenten komen precies niet meer naar de colleges”**

Activeren

Figuur 12. Motiveren en activeren binnen het MACS-model

Aanzetten tot voldoende complexe leeractiviteiten

- Zelfgestuurd actief kennis verwerken en integreren
- Doceren kan activerend zijn, als in combinatie met toepassingen
- Meer complexe competenties > uitgebreidere opdrachten

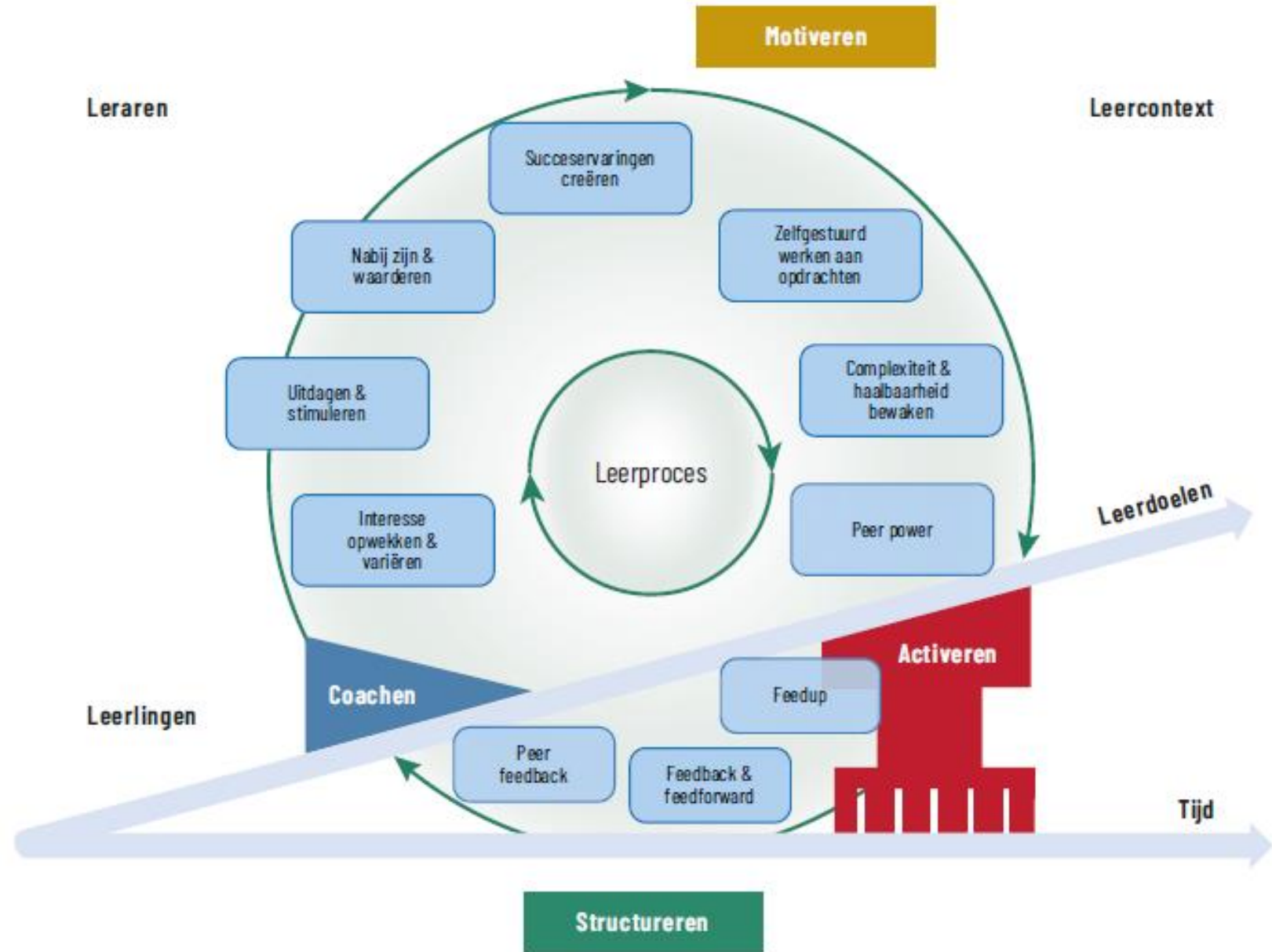
Complexiteit van zelfgestuurd werken aanpassen, opvolgen, bijsturen

- synchroon (in de klas **of online**) toewerken naar deze opdrachten
- **adaptief** keuze geven uit **online opdrachten**

Casus

- **“Hoe concreet de leerinhoud ook is, ik lijk maar tegen mijn scherm te praten”**

Coachen

Figuur 13. Motiveren, activeren en coachen binnen het MACS-model

Activerende coaching en feedback tijdens de leertaken

Bij **afstandsonderwijs** (zeker indien 100%) ook online coaching voorzien niet enkel achteraf verbeter sleutels meegeven...

Bv. via **breakout rooms** na individuele opdracht, peer:

- **Opdracht: peerondersteuning elkaars leervragen**
- **Aanduiden waar ze nog geen antwoord op hebben**
- **Gerichte vragen klaar houden wanneer docent 'passeert'**

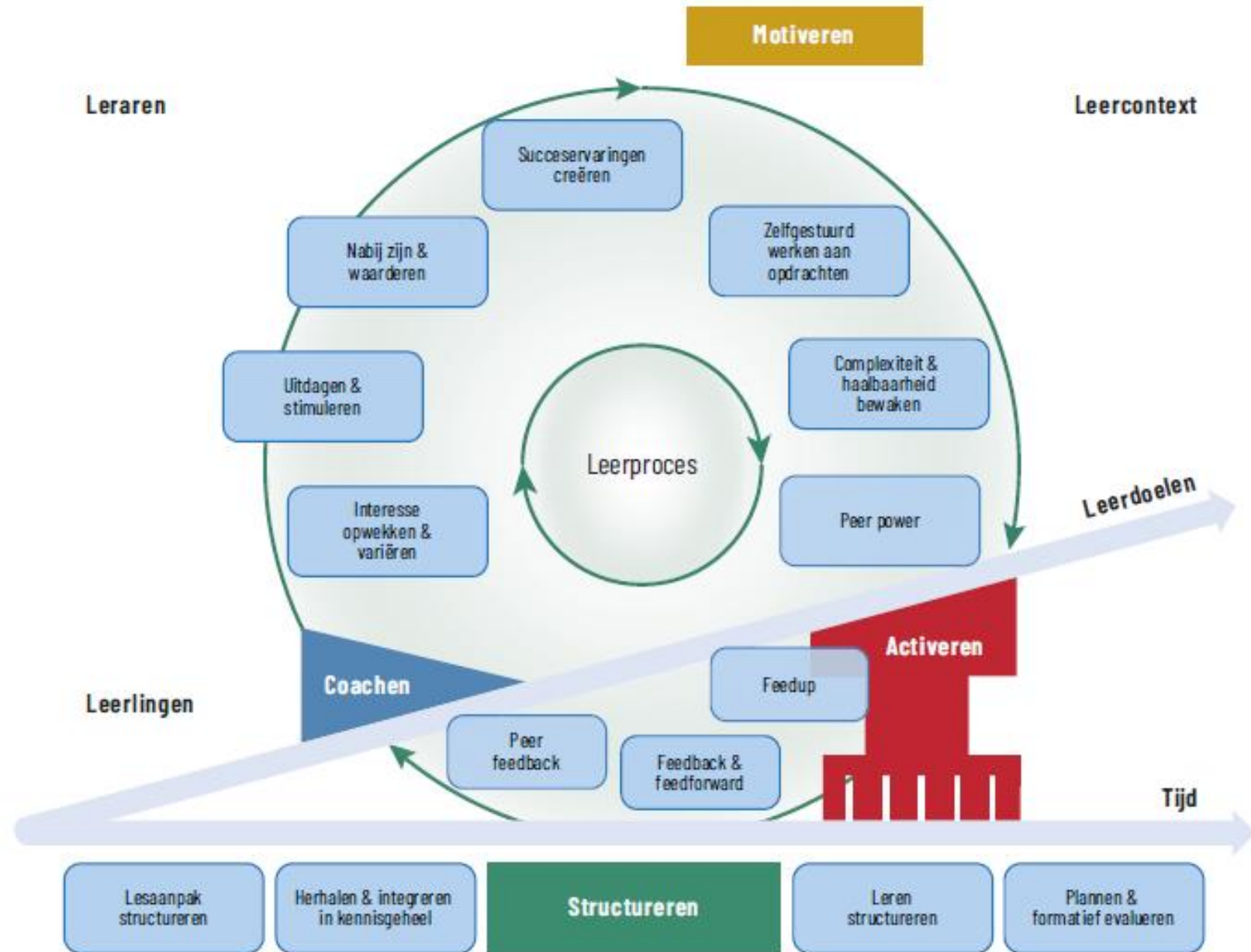
Voor moeilijker onderdelen van cursus geleidelijk inzetten op **leerpaden**

Casus

- **“Ik weet niet wat er in alle breakout rooms aan bod kwam”**

Structureren

Figuur 14. Het MACS-model

Structureren

Lesgeven, didactiek > design thinking

Evenwichtig plannen, structureren over langere leerperiode: bvb.

- voldoende herhaling via een elaborerend curriculum
- creëren van overzicht op de leerinhouden
- wisselwerking tussen formatief en summatief evalueren bewaken

Diepgaand leren: afweging tss kwaliteit leerproces - kwantiteit leerinhouden

De mogelijkheden via **online** synchroon of asynchroon onderwijs, het inzetten van **digitale** leermiddelen vormen jouw **medestander!**

Casus

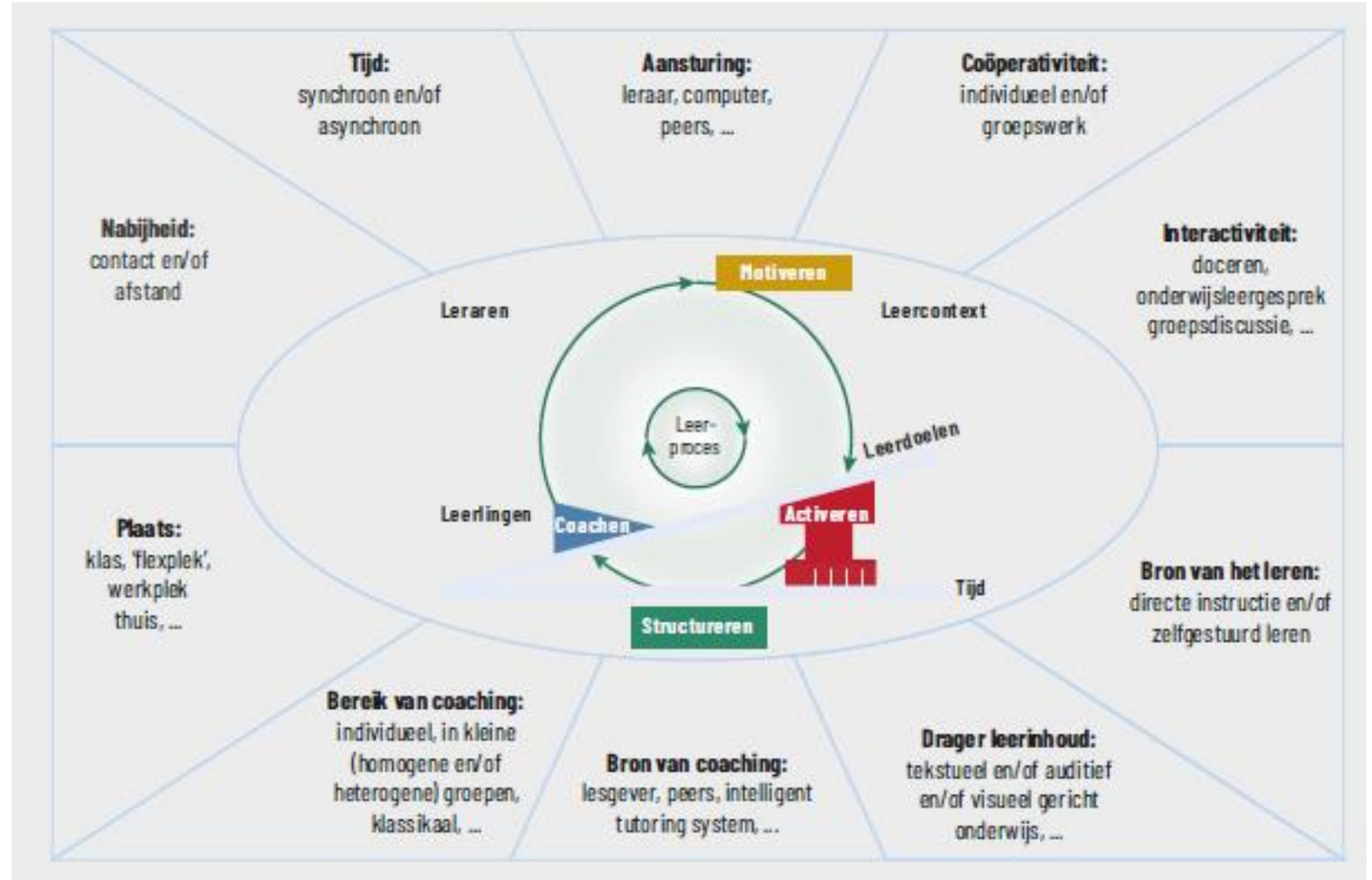
- **“De colleges en thuisopdrachten lijken los van elkaar te staan”**

In de praktijk 1: OPO Algemene didactiek

3 SP

18 CU

W1-W3

Lessen voor de toekomst

**Optimale hybride onderwijsaanpak verder laten evolueren
(dat mag)**

- **o.b.v. eigen ervaringen**
- **o.b.v. feedback van studenten**

**Tijdig beginnen herdenken (nu al voor 2022-2023) binnen
het grotere geheel van de opleiding & cross-overs**

Wouter Schelfhout, Els Tanghe & Wil Meeus

Lesgeven is de **MACS!**

Motiveren
Activeren
Coachen
Structureren

Werkvormen
voor activerend
hybride onderwijs

 Gompel&Svacina

Meer inspiratie?

Exemplaar met auteurskorting
(vrijblijvend aanbod)?

mail naar Els Tanghe:
(els.tanghe@uantwerpen.be)